

DIARIENUMMER:	KS 199/2023 101
FASTSTÄLLD:	KF § 10/2024-02-19
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	--
GILTIG TILL:	Tills vidare
DOKUMENTANSVAR:	Kommundirektör

Ägarpolicy och generella ägardirektiv för kommunala bolag

Ägarpolicy för bolag ägda av Herrljunga kommun

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte.....	2
Styrdokument	2
Roller och ansvar.....	2
Bolagsordning.....	4
Bolagsstämman.....	4
Bolagsstyrelse.....	5
Uppföljning.....	5

Inledning

Herrljunga kommun har valt att bedriva delar av sin verksamhet i bolagsform. Denna verksamhet ska, liksom verksamheten i förvaltningsform, generera nytta för kommunen och dess medborgare.

Kommunallagen ställer krav på kommunalt inflytande och kontroll över all kommunal verksamhet, även den som ägs och bedrivs i bolagsform. De kommunalt ägda bolagen representerar stora tillgångar som kommunfullmäktige har ett politiskt och ekonomiskt ansvar för vilket erfordrar att man har en löpande uppsikt över bolagens utveckling, resultat och ställning.

Herrljunga kommun har valt att organisera de kommunala bolagen i en koncernstruktur där kommunen är ägare av holdingbolaget Nossan förvaltningsaktiebolag (Nossan), som i sin tur är hel- eller delägare i koncernen ingående bolag. Nossans uppgift är att bedriva den operativa ägarstyrningen för de bolag som ingår i koncernen. Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt för alla kommunala bolag.

Syfte

Syftet med ägarpolicy för kommunala bolag är att fastställa ramarna för styrningen, och förtydliga rollen mellan kommunen som ägare och bolagen.

Styrdokument

Kommunfullmäktiges dokument för ägarstyrning är:

Ägarpolicy och generella ägardirektiv – ägarroll och ägarstyrning av kommunala aktiebolag i Herrljunga kommun. Gäller för samtliga bolag och ska beslutas av kommunfullmäktige.

Bolagsordning – det styrande dokument som tillsammans med aktiebolagslagen sätter ramarna för aktiebolagets verksamhet. I bolagsordningen fastställer kommunfullmäktige det kommunala ändamålet, de kommunala befogenheterna och de kommunalrättsliga principerna som aktiebolaget har att verka under.

Ägardirektiv – som är ägarens förväntningar och krav på bolaget. Ett ägardirektiv kan innehålla både verksamhetsspecifika och finansiella direktiv och kan gälla för ett enskilt aktiebolag eller för flera gemensamt. Ägardirektiven skapar en tydlighet mellan ägare och bolagsstyrelsen om synen på aktiebolagets framtida utveckling. Direktiven ska antas på bolagsstämman och är bindande för bolaget och dess ledning.

Roller och ansvar

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ska besluta i kommunens viktigaste frågor.

Kommunfullmäktige är lagstadgad ägare av kommunala aktiebolag och har övergripande ansvar för dessa.

Kommunfullmäktige ska sätta ramarna för kommunala aktiebolag genom att fastställa styrande dokument.

Kommunfullmäktige ska utse styrelseledamöter och i förekommande fall ordförande och vice ordförande. För publika aktiebolag sker val i enlighet med aktiebolagslagen.

Kommunfullmäktige ska utse lekmannarevisorer som granskar aktiebolagens efterlevnad av kommunfullmäktiges styrdokument och bedömer aktiebolagens interna kontroll.

Kommunfullmäktige ska i ekonomi- och verksamhetsplan med budget ge ägardirektiv till helägda aktiebolag för kommande treårsperiod. Direktiven ska innehålla bolagsspecifika ägardirektiv och finansiella direktiv med förväntad utdelning.

Kommunfullmäktige kan när omständigheterna kräver besluta om särskilda direktiv för kommunala bolag, vilket innebär tillägg eller förändring av mål eller uppgifter för bolaget.

Kommunfullmäktige ska följa upp ägardirektivens efterlevnad i årsredovisningen för kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige ska ta ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller större vikt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ansvar är att ha uppsikt över de kommunala bolagen och att årligen besluta om bolagens verksamhet bedrivits ändamålsenligt och inom ramen för den kommunala kompetensen samt vidta åtgärder om så inte varit fallet.

Kommunstyrelsen svarar för ägarpolicyn för de kommunala bolagen och ägardirektiven till koncernmoderbolaget Nossan samt de bolag som ägs av kommunen men som inte ingår i Nossan-koncernen.

En plan för möte mellan ägare, bolag och stiftelser upprättas årligen av kommunstyrelsen.

Nossan

Nossan förvaltningsaktiebolag svarar för att ägardirektiv för dotterbolagen är aktuella och föreslår förändringar för beslut i kommunfullmäktige. Ägardirektiven ska upprättas i samråd med bolagen för att dessa ska kunna ta ansvar för de uppgifter som i samförstånd lagts på dem. Viktiga inslag i ägarstyrningen är ett aktivt styrelsearbete och förtroende mellan ägaren och av denne utsedda styrelse.

I syfte att uppnå en god kontroll och styrning över bolagen har Nossan som uppgift att utöva den operativa styrningen av koncernen. Därför kan Nossan upprätta de styrdokument som krävs för att uppnå full effekt avseende den operativa ägarstyrningen för bolagen som ingår i koncernen.

En plan för möte mellan ägare och bolagsledning upprättas årligen av koncernmoderbolaget Nossan som har det samordnande ansvaret för de kommunala bolagen som ingår i Nossankoncernen.

Bolagsordning

Bolagsordningen lägger grunden för bolagets existens. I den anges vad bolaget ska ägna sig åt, dvs. föremålet för bolagets verksamhet, det kommunala ändamålet och ett antal grundläggande regler för aktiekapital, styrelsesammansättning, räkenskapsår och vilka ärenden som ska förekomma på ordinarie stämma. Bolagsordningen beslutas av kommunfullmäktige och antas av respektive bolags bolagsstämma.

Bolagen omfattas av de kommunalrättsliga självkostnads-, likställighets-, och lokaliseringsprinciper om inte verksamheten enligt lag eller praxis är undantagen från dessa krav. Helägda bolag och bolag där kommunen innehar rättsligt bestämmande inflytande omfattas undantagslöst av offentlighetsprincipen samt lagen om offentlig upphandling.

Bolagsstämman

Bolagsstämman är aktiebolagets högsta beslutande organ i vilket aktieägaren utövar sitt inflytande genom rösträtt.

Ägarombud röstar på bolagsstämman i enlighet med utfärdade instruktioner.

Bolagsstämman ska på ordinarie stämma behandla de ärenden som anges i bolagsordningen.

Bolagsstämman ska i förekommande fall behandla ärenden som ankommer på bolagsstämman enligt aktiebolagslagen eller som framgår av kallelse från bolagets styrelse.

Bolagsstämman ska anta bolagsordning och i förekommande fall anta ägardirektiv och aktieägar- eller konsortialavtal.

Bolagsstämman ska besluta om ersättningsnivå för lekmannarevisor och biträde

Bolagsstämman ska årligen fastställa bolagets ägardirektiv

Bolagsstyrelse

Bolagsstyrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Bolagens verksamhet ska drivas på affärsmässig grund inom ramen för målet om långsiktig affärsnytta.

Bolagsstyrelsen ska tillse att verksamheten drivs i enlighet med de styrande dokument som kommunfullmäktige fastställt ska gälla för aktiebolaget och i enlighet med gällande lagar och författningar.

Bolagsstyrelsen ska bidra till uppfyllandet av kommunfullmäktiges mål.

Bolagsstyrelsen ska följa kommunfullmäktiges vision, policyer, program och planer, i de delar som är tillämpliga för bolagets verksamhet. Bolagsstyrelsen ska följa Herrljunga kommuns finanspolicy.

Bolagsstyrelsen ska lämna underlag till koncernens och kommunens årsredovisning enligt instruktion.

Bolagsstyrelsen ska i sin verksamhetsplanering utgå från direktiv i kommunfullmäktiges treåriga ekonomi- och verksamhetsplan.

Bolagsstyrelsen ska årligen ta fram en arbetsordning för arbetet samt en vd- och rapportinstruktion.

Bolagsstyrelsen ska följa Herrljunga kommuns arkivreglemente.

Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av ägarpolicy